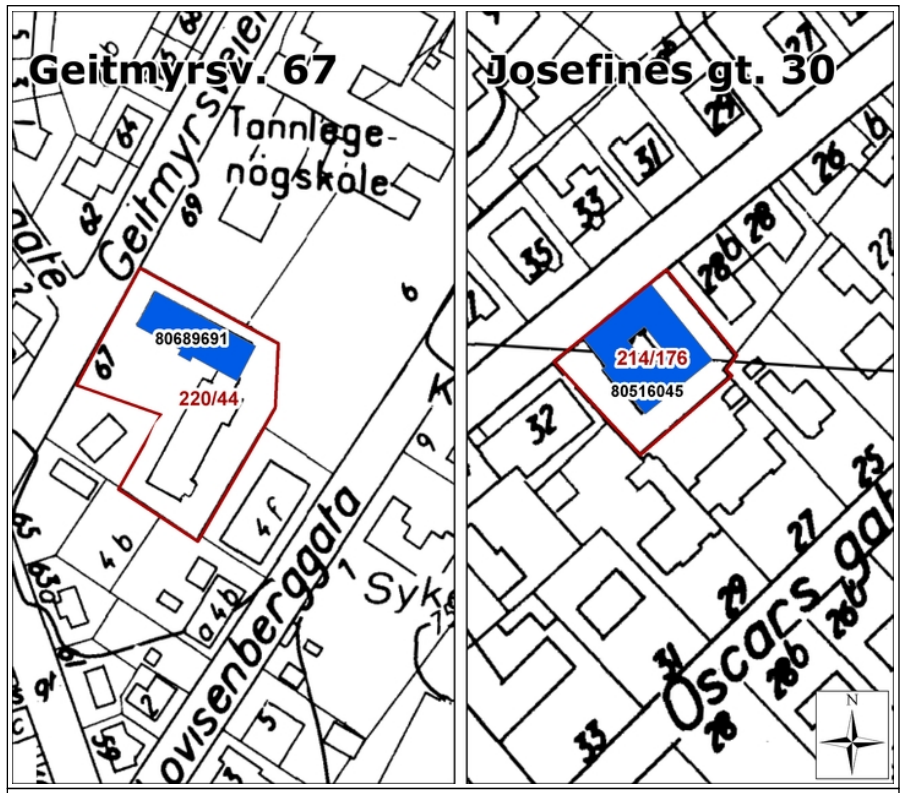

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Oslo
 Kommune: 301/Oslo kommune
 Opprinnelig funksjon:
 Nåværende funksjon:
 Foreslått vernekategori:
 Totalt antall bygg: 3

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9900448	Josefinesgt. 30	1916	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80516045	214/176
9900450	Markushjemmet, Geitmyrsv. 67	1929 - 1930	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	80689691	220/44

Vern kompleks

Formål: Jf. omtale under hvert anlegg
 Begrunnelse: Jf. omtale under hvert anlegg
 Omfang: Jf. omtale under hvert anlegg

Beskrivelse kulturmiljø

Følgende to enheter ved Ullevål Universitetssykehus HF er vurdert å høre til i landsverneplan for helsesektoren:
 1) Seksjon for langtidsrehabilitering (DPS) holder til i lokalene til det tidligere Veslehjemmet og Løkkeberg barnehjem fra 1930 i Geitemyrsveien 67.
 2) Seksjon psykiatrisk poliklinikk holder til i en bygning fra 1916 i Josefines gate 30.
 Disse er fortløpende omtalt under respektive bygg.

Eiendomshistorikk

Jf. omtale under hvert anlegg.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9900448
 GAB nr: 80516045
 Navn: Josefinesgt. 30
 Oppført: 1916

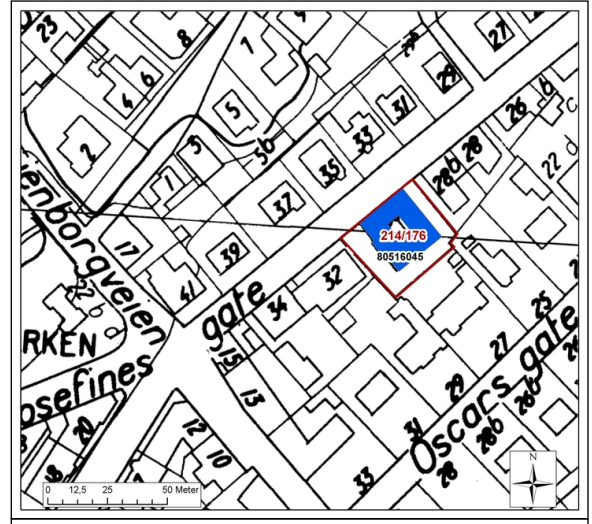

Byggnr: 9900450
 GAB nr: 80689691
 Navn: Markushjemmet, Geitmyrsv. 67
 Oppført: 1929 - 1930

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80516045
Gnr/bnr:	214/176
Oppført:	1916
Byggherre:	Einar Lindboe
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: Spes. bev. Pbl § 25.6 Bevaringsområde Homannsbyen
Vernestatus:	Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Josefines gt 30 er en treetasjes murbygning og har fronten og den formelle hovedinngangen i flukt med Josefines gate. Resten av bygningen strekker seg innover tomten, som heller noe nedover, og har følgende innsokkeltasje med full høyde i bakkant. I midten av det kvadratiske komplekset ligger en lukket lysgård, som opprinnelig hadde et glasstak over 1. etasje. Denne er nå igjenbygd og lystett. Stilmessig kan bygningen beskrives som nordisk nybarokk, med massive arker med buede former og saltak med svai. Førsteetasjen har grovere puss, mens hjørnene oppover har kvaderimitasjon. Historiserende ornamentformer slik som tannsnittboder, sluttsteiner og festonger er fordelt over fasaden. Smijernsrekkverkene på de mange luftbalkongene er et viktig dekorativt trekk; en smijernsinskripsjon for forsiden forteller bygningens byggeår, 1916. Store deler endret. Det som er best bevart er inngangspartiet, vestibulen og tildels trappehuset. Interiørene her må til gjengjeld betegnes som særdeles godt bevart og av høy arkitektonisk kvalitet. Særlig kan fremheves utformingen av dører, lisener og takgesim i vestibulen. Strukturen oppover i etasjene er grunnleggende den samme som da privatklinikken var i bruk, og er sånn sett av betydelig helsehistorisk verdi. Også her er en rekke opprinnelige detaljer som bl.a. dørene bevart.

Sammendrag bygningshistorie

Eiendommen (med adresse Oscars gt 27) rommet opprinnelig en tomannsbolig fra 1865, oppført for høyesterettsadvokat Henrik Homan. Einar Lindboe overtok senere eiendommen og lot oppføre en bygning i bakhagen 1916, tegnet av ark. Victor Nordan, for sin privatklinik (nå med adresse Josefines gt). I 1928 ble Lindboe kirurgisk overlege ved Diakonhjemmets sykehus, og i mai 1930 åpnet Oslo kommunale kvinneklinikk (OKK) i bygningen i Josefines gate. Kommunen hadde flere fødeavdelinger både på Krohgstøtten og Ullevål, men vanskeligere tilfeller ble alltid innlagt på OKK. Bygningen ble oppusset i 1975 med formål dagavdeling med 14 senger, operasjonsstue og poliklinikk (tyngre gynekologi). Bygningen romme i dag distriktpsykiatrisk senter.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare et både særpreget og tidstypisk eksempel på en privatklinik fra 1910-tallet. Vernet skal sikre bygningens opprinnelig arkitektur, materialbruk og detaljering. Når det gjelder interiøret skal særlig områdene knyttet til inngang, vestibule og trappehus sikres, og for øvrig opprinnelig eller eldre rominndeling, materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Josefines gt 30, oppført for Einar Lindboes privatklinik i 1916, antas å være en av de best bevarte bygningsstrukturene knyttet til en slik funksjon i landet og har derfor stor helsehistorisk verdi. Særlig viktig er at de store innvendige strukturene er i behold, og at interiørets fellesarealer er svært godt bevart. Bygningens senere historie som Oslo kommunale kvinneklinikk, mange osloborgere har kommet til verden her, medvirker til å gi anlegget en forsterkende symbolverdi.
Omfang:	Omfanget omfatter bygningens eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 1.

Interiørnavn: Interiøret i sin helhet

Beskrivelse: Vernet gjelder særlig ytre flater, gulv, tak, vegger, inkludert dører og vinduer, i bygningens fellesarealer. Store deler av interiøret er opprinnelig med rominndeling, materialer m.v., men for en del med nyere fargesetting.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Resepsjon og ventehall 1. etg. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Korridor hovedinngang. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Korridor hovedinngang. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Hovedtrapp til 2. etg. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

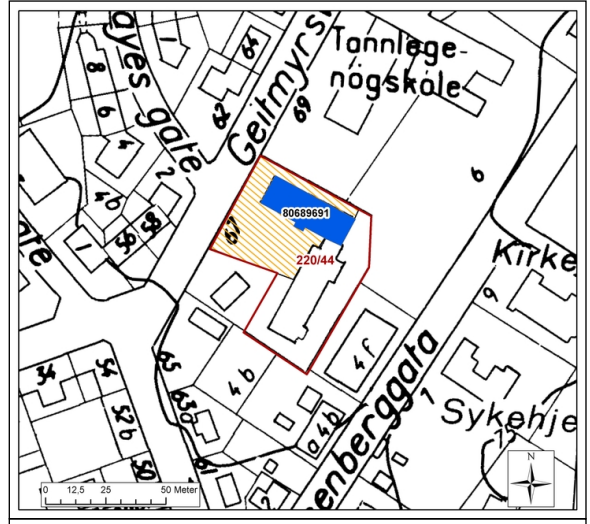
Korridor mot lysgård 2. etg. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Trappehall 1.etg. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80689691
Gnr/bnr:	220/44
Oppført:	1929 - 1930
Byggherre:	Odd Fellow-ordenen.
Arkitekt:	Morgenstjerne & Eide
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Veslehjemmets nye bygning er tegnet av arkitektene Morgenstjerne & Eide og sto ferdig i 1929 eller 1930. Bygningen er i to etasjer med en litt høy sokkeletasje, orientert i østvestlig retning og med den vestre kortsiden vinkelrett på Geitmyrsv. I dag er bygningen sammenbygd med et større betongbygg i den østre delen, parallelt med Lovisenberg gate. Bygningen er forblendet med naturstein i sokkelen, men er ellers i håndbanket tegl av et slag som ble nokså vanlig i Oslo på 1930-tallet. En lignende fasadebehandling finner vi for eksempel i Aker sparebank fra 1932, tegnet av samme arkitekter. Stilmessig kan bygningen beskrives som en type klassisisme, men med trekk som også nokså tydelig peker mot funksjonalismen, blant annet tendensen til vindusbånd i førsteetasjen. Taket er valmet, har relativt kraftig takutspring, men er ellers nokså flatt. Det er tekket med allminnelige røde enkeltkrum teglplanner, og har to piper/deflektorer plassert symmetrisk. De to langsidenes skiller seg nokså mye fra hverandre, noe som skyldes at sidekorridoren mot nord kun har fått mindre (lavere) vinduer, mens sydfasaden med bolig- og fellesrommene har fått større vinduer. Et spesielt trekk ved vinduene er den stramme innkledningen med smekre halvrunde lister. På denne siden er det også et balkongparti og en uteterrasse. Bygningens eksteriør kan i sin helhet beskrives som autentisk, mens interiøret er kraftig preget av endringer.

Sammendrag bygningshistorie

Løkkeberg har i lang tid vært brukt til ulike former for barneinstitusjoner og 2. juli 1912 etablerte Odd Fellow-ordenen (Loge Norvegia og Rebekkaloge Sct.a. Sunniva) Veslehjemmet: et pleiehjem for "arvelig syfilitisk belastede nyfødte barn" (resp. barn smittet med syfilis i den første levealder), et område den offentlige sykepleie da i høy grad hadde neglisjert. Den spesialiserte sykehusbehandlingen ble utført i nært samarbeid med Ullevål sykehus, hvor barna av og til ble innlagt. Veslehjemmet var et såkalt "welderhjem", oppkalt etter den svenske legen E.V. Welander (1846-1917) som i år 1900 hadde tatt initiativet til opprettelsen av hjem for syfilitiske barn i Stockholm. Dette ble noe av en internasjonal bevegelse og hjem ble opprettet i mange europeiske storbyer, i Skandinavia blant annet i København, Oslo og Bergen (1919).

Veslehjemmet holdt i den første perioden til i et toetasjes løkkehus fra 1756 (i dag fredet) som fortsatt står på samme tomt, men flyttet noen meter og restaurert i 1969. Anlegget ble snart oppfattet som for lite og umoderne og en pengeinnsamling for å reise en moderne bygning ble iverksatt på forskjellig vis: "ved aftenunderholdninger, ved utlodninger, ved bazarer og ved direkte gaver."

I 1929 ble planene realisert og en bygning tegnet av arkitektene Morgenstjerne & Eide ble oppført på den samme tomten. Driftstiden kom imidlertid til å bli relativt kort da medisinske fremskritt gjorde at det ikke lenger var behov for hjemmet til det opprinnelige formål. I 1936 ble eiendommen overtatt av Oslo kommune og Løkkeberg barnehjem for såkalte særskolegutter ble etablert. Barnehjemmet var et landets aller største og var planlagt nedlagt allerede på 1950-tallet, men var i drift frem til 1971. Det granskingsutvalg som ble opprettet av kommunen i 2005 rettet en sterk kritikk mot flere av forholdene ved den tidligere institusjonen. Bygningen brukes i dag som psykiatrisk institusjon.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare bygningene til den tidligere barnerelaterte virksomheten på eiendommen: Veslehjemmet og Løkkeberg barnehjem.
Begrunnelse:	Veslehjemmet var opprinnelig beregnet på syfilitiske spebarn, en medisinsk kategori som ble mye fokusert på fra ca år 1900 og frem til 2. verdenskrig. Dette er det eneste eksemplet på en formålsoppført bygning for såkalte "welderhjem" i landet og av betydelig helsehistorisk verdi. I 1946 ble barnehjemmet overtatt av kommunen til bruk for såkalte særskolegutter og ervervet etterhvert et nokså dårlig rykte pga ulike former for overgrep. Bygningen kan også vurderes som et kulturminne fra denne virksomheten. Bygningens formspråk speiler overgangen mellom nyklassisisme og funksjonalisme, og eksteriøret er meget autentisk.
Omfang:	Omfanget omfatter eksteriøret til 1930-tallsbygningen, og parken/uteområde på sydsiden.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9900450 Markushjemmet, Geitmyrsv. 67

Kompleks 9900031 DPS

Geitmyrsv. 67
1.etg.

Plantegning 1. etasje.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

I denne bygningen holdt hjemmet opprinnelig til. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Vindu. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Nordfasaden Foto: Leif Maliks,
Forsvarsbygg. Opphavsrett:

Fasaden mot hagen